

HJORTBERG, GUSTAF FREDRIC

Wägen til himmelriket förestäld
Michaelis dag i Walda 1770, då ock
tillika et torn inwigdes af Gustaf Fridrik
Hjortberg ... Götheborg, trykt hos Eric
Stakberg, 1770.

1770

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
 - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
 - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
 - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

Teol. 21. Pred. (Pm)
1750-1799
1700-1871

Vägen til Himmelriket

förestald

Michaelis Dag

i Walda 1770,

då ock tillika

et Torn inwigdes

af

Gustaf Fridrik Hjortberg,

Prost och Kyrkoherde, samt ledamot af Kongl. Sw. Wet.
Academien.

Götheborg,

Trykt hos Eric Stalberg, 1770.

8-

Thenna Predikan, som nyligen blifwit til Consistorium inlämnad, och til min Censur öfverlämnad, blifwer nu, med Dom-Capitlets samtycke, til Trycket utlämnad. Götheborg, then 19 Nov. 1770.

OLOF EKEBOM,

Domprobst i Götheborg.

I Jesu Namn!

Med nåd och kraft Du oss reger,
 Och oss på lifsens väg Sjelf för!

Är nu och blifwer alltid min troinnerliga önskan
 uti det Stora Treenighetens, Fadrens, So-
 nens och den Heliga Andas Namn, Amen!

Sommer och låter oss gå up på Sionens berg, til
 Jacobs Guds hus, at han låter oss Sina wä-
 gar, och wi wandron på hans stigar. Gälla
 och lycksaliga tid, då folk på detta sätt skulle och wille
 upmuntra hwarannan. Det skulle ske i de nådefulla dagar, då
 Rättfärdighetenes Sol upgick på nådenes himmel, när Guds af
 ewighet enfödde Son med Sit nådiga besök wålsignade den
 förbannada jorden.

Hans kärleks-warma nådes-strålar skulle ej kunna hafwa min-
 dre kraft och werkan, än draga til Sig själar, som under et
 ångsligt okunnighets mörker suckade efter förlofning.

I den renaste källan hemtas bästa watnet. Wid den klaraste
 eld kännes största warman. I Frälsarens nådes-djup hemtas
 bästa tröst, och wid hans kärleks-eld upwärmes iskalla hjertan.
 Swad under då, at Esaias, såsom en af de skarpsyntaste Pros-

pheter, såg långt förut, at mycket folk wid Nya Förbundets saliga början skulle ropa til hwarandra: Kommer och låter oss gå up på **HERANS** berg, til Jacobs Guds hus, at Han låter oss Sina vägar och wi wandrom på Hans stigar. Esa. 2:3.

Uldrig längtar den fängne så högt efter förlofning ifrån sina bojer, at icke Gamla Förbundets trogne långt högre längtade efter den saliga tid, på hwilken den skulle komma, som med sina hårda band och bojer skulle lösa dem ifrån deras synda-band. Det är ej på et utan flera ställen i Helga Skriften, som detta så solklart, som märkeligen gifves wid handen. Den Prophetiske Konungen David har därföré liksom uti et knippe sammanbundit alla såväl sin framtids, som samtids och framtids suckar, då Han ropar: Ach! at hjelpen af Zion öfwer Israel komma måtte, och **HEREN** Sit fångna folk förlöfjade! Psalm. 14: 7. I stöd härutaf war det alla Propheters ömmaste ögnamärke, at förkunna den tillkommande Messiam, som skulle frälssa Sit folk ifrån deras synder; men ibland dem alla låg denna ljufliga sak ganska närgångit på den stora Prophetens Esaiä hjerter, hwarföre och knapt någon med klarare Prophetisk syn sedt in i Nya Testaments lysande nådes-tid, än denne war Esaias, och därföré, framför alla de andra Propheterna, med lifligaste fågor afmålat den samma, at Han med bästa skäl, af war salige Luther, må kallas en fast dräpelig Prophet, som högt uplyst war.

Ej undransvärdt sålunda, at Han i en ljuflig föreställning hörde, hwad folk skulle säga, då Dwinnones Säd skulle komma, at söndertrampa ormsens hufvud. De skulle då ropa: Kommer och låter oss gå up på **HERANS** berg.

Det är lätt och ljufligt, at komma, när något godt är, at wänta. Aldrig kunde något högre godt wäntas eller komma til dem, som kommo up på **HERANS** berg, än då werldenes Frälsare **JESUS** kom. Jag måtte wäl säga til Dig, min dyre Frälsare, som Cornelius sade til Petrum: **HERRE!** Du gjorde wäl, at Du kom:

Ja! så wäl, at sällar finga en brinnande lust, at komma up på **HERANS** berg.

Det

Det ordet Berg har i Helga Skriften flera slags bemärkelser. Egentligen, wet man, at därmed förstås wissa öfwer jorden uphöjde och sammanhängande stenar och orter, såsom Ararat, Silead, Sinai, Pisga, Horeb, Grifim, Paran, Nebo, Gilgal, Hermon, Libanon, Ehabor, Zion, Gilboa, Samaria, Carmel och Moria, samt flera märkwärdiga, som i Skriften omtalas; men i synnerhet betecknas med berg Guds Kyrka och stridande Församling på jorden så wäl i gamla, som nya Förbundets tid, emedan man fordom offrade på höga berg, och äfwen Förbundens ark i Davids tid stod på berget Zion, på hwilket ock Jerusalem's tempel war bygdt, som war på den tiden och en lång tid i Nya Förbundets dagar det enda templet i hela werlden. Desutan, såsom de trogne söla det ofwan til år. Col. 3: 1, 2, och med David sucka: Jag lyfter mina händer up til bergen. Psalm. 121, och såsom bergen äro starke och obewekelige; så är ock HERrans Berg, eller Christi Kyrka här på jorden, så fast och oruggelig, at helfwetits portar eller hela styrkan af dödsens, djäfwulens och helfwetits makt, **Sola Hanne**, Guds Församling, som på det himmelska hälleberget Jesum grundad är, ej wara öfwerwältige. Matth. 16: 18. På det säkraste stället tages då den nögdaste tillflykt, och därför skulle de trogne ropa til hwarannan: Kommer och låter oss gå up på HERrans berg, til Jacobs Guds hus; men hwad skulle de där? Sol at han lærer oss Sina wägar, eller som Andans egna språk uttrycker det, at Han tager oss, liksom man tager barn wid handen och leder dem: at Han därför tager oss såsom barn och leder oss in up på Sina wägar, och wi wandrom i Hans stigar, hwilken märkelige utlåtelse gifwer tillänna, at detta folket dels ärkände, at de af sig sjelfwa ej woro beqwämlige til något andeligt godt, dels ock, at Guds Ande ofelbart lagt på deras hjertan sanningen af Frälsarens ord i wår Helgedags Text, hwarest det af Sanningen sjelf heter: Sannerliga säger jag eder, utan i omwändnen eder och warden såsom barn, skolen i icke komma i himmelriker.

HERren lägge denna wigtiga och rörande sanningen på wåra hjertan

Hjertan i dag, då wi äro komne up på HERRans berg, til Jacobs Guds hus, at utbedja oss Hans wälsignelse öfwer wårt arbete med et af hjertat gående: Fader wår 2c.

Texten Matth. 18: 1: 11.

HERRe, huru kunna wi weta wägen? Beslageligt nog, at en Jesu Lärjunge, som hade en god tid bort åt wiskats utt den himmelska Lärarens Skola, ej hade mera lagt uppå hjertat de ewiga grund-sanningar, som Mästaren med den lärda tungan hade kundgjort. HERRe, heter det, huru kunna wi weta wägen? Joh. 14: 5. Det war Thomas, som gaf Frälsaren detta swaret och denna frågan, när Han för sina Lärjungar predikade om Sin bittra gång til Sit vino- och plågefulla lidande; men så litet en sådan okunnighet borde ursäktas hos de första wittnen af wår Salighets grund-lära: så wist är det, at hwar för sig ibland oss får tilstå, at wi af oss sjelfwe ej kunna förstå hwad wäg wi wandra skola til himmelens saliga rike, och än mindre äro i stånd, at wandra uppå den samma, om ej HERRen gifwer oss lust at gå up til Sit helga berg, til Jacobs Guds hus, och Sjelf med Sin Andas kraft leder oss in up på den rätta wägen; ty den natuerliga människan förnimmer intet af det Guds Andas tilhörer, det är hånne en galenskap, at hon måste födas på nytt, och warda såsom et barn, om hon wil ingå uti Guds rike, och måste därförö Anadeligen dömmas, eller af Guds Andas läras. 1 Cor. 2.

Är då hos oss något bekymmer i denna wigtiga sak? Är här någon längtan, at komma på wägen til himmelriket; så kommer då och låter oss gå up på HERRans berg, til Jacobs Guds hus, at han läwer oss Sina wägar, och wi wandrom på hans stigar. Gifwe Gud wi wore så willige, at komma, som Han är willig, at lära och leda oss efter Sit råd, och uptaga oss på ändalykrone til äro. Psalm. 73. Hör min wån! hwad Han igenom Davids mun och penna ropar i Gamla Förbundets tid: Jag wil underwisa dig och lära dig wägen den du wandra skalt. Psalm. 32: 8. Och märk

mårl hwad den Himmelsta Läraren, Han som Sjelf är Wägen, Sanningen och Lifwet, predikar i Nya Förbundets tid, uti vår Text i dag: Sannerliga, säger jag eder, utan j omwänd- den eder och warden såsom barn, stolen j icke komma i himmelriket. I anledning hwarutaf jag är sinnad, at til bes- traktelse föreställa:

Wägen til Himmelfiket.

Men, wisa mig, HERR, Din wäg, at jag må wandra i Dine sanning! Psalm. 86: 11. Ja!

O Helge And! kom til mig in;
Uplys min själ, upstånd mit sin,
At jag må i Dig blifwa.
Låt lysa lifsens ljus för mig,
Och för mig på den rätta stig:
Jag wil mig Dig hele gifwa.

Afhandling.

Kunde David, en stormächtig Konung i Juda rike, och Gamla Testamentets stora Prophet tråda fram och säga: Jag wil lära öfwerträdarena Dina wägar, at syndarena måga wända sig til Dig. Psalm. 51; så kan wist Davids Son, en Allsmächtig Konung i himmelrike, och Nya Testamentens Store Prophet, vår dyre Frälsare Jesus, med fast större rätt och skal tråda fram i vår uplästa Text, och lära oss wägen til himme- lens rike. Kunde de tro denna solklara sanningen några tusende år före Hans ankomst, så at de längtade, at Han skulle lära dem Sina wägar, at de måtte wandra i Hans stigar: så må ock wi, som af Evangelisters och Apostlars mun undfått Hans ord, tro, at ingen kan bättre lära och leda oss wägen til himmel- riket, än Han, som både med lefwerne och lidande banat oss den samma: men, huru lärer Han oss? Huru wisar Han oss wägen til Himmelfiket?

Ack! mine wälsignade Åhörare, när jag blott nämner och an- förer de orden, hwarutinnan Frälsaren för oss öppnar wägen til
himmel-

Himmelriket, til det saliga landet, hwarest alla Guds barn längta, at hamna: så faller det mig före såsom Moses staf, hwilken i förstone blef en hiskelig orm; men sedan förwandlades han til en staf. 2 Mos. 9. 4: 3.

Hör och läs allenast med upmärksamhet din Frälsares ord, min wån! Sannerliga, säger jag eder, utan i omvänden edet och warden såsom barn, skolen i icke komma i himmelriket. Det wore intet underligt, om en helig håpenhet intager wåra hjertan, när dessa orden med andakt höras eller läsas, då wi bestime huru wi uti det med bittra tårar beklaganswärda salslet, förlorat alla wåra barna-egenskaper och Guds barnas rättigheter. Ack! ho finner sig icke slagen, när han påminner sig, huru litet detta Frälsares råd är i aktagit, och at därwid är bundit den största winst eller förlust, antingen himmel eller helswete; ty Han säger intet: Om i ej wåjen omvända edet och warda såsom barn, så lären i ej komma i himmelriket: utan det heter rent af: I skolen icke komma i himmelriket, utan, eller så framt i ej omvänden edet och warden såsom barn.

Wägen til himmelriket är då ej så lätt, som många inbilla sig: så at jag snart må fråga, som mannen i Luc. 13: 23. Herrel! äro de så, som blifwa salig? Herre! männe alla desse själar, som här eller annorstädes församlade äro, som kommit hit til sådan myckenhet i denna kyrkan i dag, männe de alle äro på rätta wägen til himmelriket? Männe alla desse, eller några så, blifwa salige; men alla de öfrige förlorade? Härpå kan och bör jag intet annat swara, än hwad den hjert-kunnige Frälsaren säger of i Matth. 7: 14. At den wägen är smal, och den porcen är trång, som ländes til lifwec, och så äro de, som finna honom.

I följe hwaraf samma dyre Kärleks-mun, wår milde Frälsare, råder i Luc. 13: 24. Winläggget edet därrom, at i kunnen ingå igenom den tränga porcen, det är efter Andans egna ord. Rämper därefter, liksom en i dödsstunden säktar och arbetar. Gack bort, min wån! och skåda en sådan, som ligger på döds-sängen. Si! huru swetten, som hagel-droppar, tillrar ner af des

Des ansigte: märk Huru hjertat Flappar, ögonen brisa, munnen suckar, läpparna blekna och darra, händerna skälwa och fötterna braga: så måste wi arbeta, at komma in uti himmelen; så at ofta ångest-svetten öfwer synden synes på kinderna: hjertat måste bäfwa och skaffa med fruktan, at man måtte blifwa salig: ögonen böra blifwa tåre-fällor: mun och tunga böra sucka:

O! HERR Zebaoth, hwart skal jag taga wägen;
Hwart skal jag usle hän, jag är nu helt förlågen.

Jo! jag wil wisa dig rätta wägen, den du wandra skalt til lifwet, och det med min Frälsares egna ord. Sannerliga säger jag dig, utan at du omwänder dig och warder såsom ee barn, skal du icke komma i himmelriket. Detta stämmer öfwerens med hwad ock Frälsaren ropar i Matth. 4: 17. Göret bärring, himmelriket är kommit hardt när. En annan wäg til himmelriket wet ej Helga Skriften af, än omwändelse och bärring. Detta är ordningen alraförst, at komma til Gud. Ingen rättfärdiggörelse utan förutgången omwändelse: och ingen salighet, intet himmelrike utan rättfärdiggörelse. Solen är aldrig så nödwändig för de dödeliga och för hela naturen, på det hwälfda himmelens fäste, som icke omwändelsen är nödwändigare för den, som wil blifwa salig. Wi behöfwa ej annat eller tydeligare bewis, än det Frälsaren förelägger oss i denna sak uti vår Text: Sannerliga, heter det, utan i omwänden eder och warden såsom barn, skolen i icke komma i himmelriket.

Saken, som wi nu handle om, är af ganska stor wigt: således är högst nödigt, at här om med största betänckande tala, ehuruwäl på dessa så ögnablick, som til en predikan instränkte äro, ej så mycket kan talas, som ämnets wigt fordrade; men, som jag med David är pliktig, at säga: Om Cina sanning och om Cina salighet talar jag. Psalm. 40: 11. Ty må jag något, fast på enfaldigt barnawis, i detta utläfwade wigtiga ämnet tala, under en lika så säker, som glad wäntan, om upsyllandet af min Frälsares nådiga löfte i Matth. 10: 19, 20. Wägen til himmelriket, är då så mycket wissare, ingen annan, än en rättfärdiggörelse
B bärring

bättring och omvändelse, som Frälsharen med sin wantliga ed bekrästar i Texten, på det wi, som så gerna wilja draga Guds ords sanningar i twifvelsmål, måtte genast wara öfvertygade om sakens wigt och sanning. Sannerliga, heter det af Hellska Sanningsmunnen, utan i omvänden eder och warden så som barn, skolen i icke komma i himmelriket. Omvändelsen är då den saliga wäg, som leder til lifwet och himmelens rike. Gud är efter Sin höga natur, och människan däremot efter sin art, uti och genom det tåranswärda fallet blefne hwarannan ganika olife: men det, som skal wara den Heliga Guden täkt, måste söka, så långt mögeligt är, at blifwa honom lifte, som man nog samt kan se, at Petrus hade sig bekant i sin 1 Epist. 1: 15, 16.

Att omvändas och sålunda blifwa Gudi angenäm, är ej annat, än wända om igen ifrån mörkret til ljuset, ifrån synden och til Gud. I denna saliga sak är HERRen både A och O, så wäl begynnelsen, som ändan. Människan är död igenom synder och öfwerträdelser. Eph. 2: 1. och hafwer ingen kraft, at upwäcka sig sjelf. Et wilkesarande får kommer intet af sig sjelf til sin Herda, utan Herden söker det. Wi hafwa intet kunnat göra til vår skapelse; altså kunna wi ej heller bidra det alraminste til vår återlöfning, omvändelse, rättfärdigelse, och helgelse. Desse äro höga saker, som ej af et stoft, af dig eller mig, min wän, kan åstadkommas, intet skapelsen och ännu mindre återlöfningen; ty jag tror wist det, at det sednare är mer, än det förra, och låfwat ware wär Gud i ewighet, at saken är stald i Hans wälsignade hand; ty annars blefwo aldrig någon själ omvänd, rättfärdigad, helgad och salig. All kraft och styrka i dessa måten bör så wäl, efter hwad Helga Skriften säger, som ock hwad Guds barns ärfarenhet intyggar, skrifwas på den kära Frälsharens räkning; ty, Gud hafwer med Sin högra hand uphögt Jesum för en höfding och Frälshare, i: at gifwa Israel bättring och syndernas förlåtelse. Apostl. G. 5: 31. och därföre har Han sjelf sagt: Jag är kommen, at kalla syndare til bättring. Matth. 9: 13.

Således är omvändelsen Guds och Hans Sons wär aldrig någ i ewighet högstlöfwade Frälsharens egit werk, hwilket Han och

och ingen annan kan utföra; ty Han är alsmåttig; Han och ingen annan vil utföra; ty Han har på så många ställen i Helga Skriften lästwat det: Han och ingen annan skal utföra och verkställat; ty Han har sagt til dig, o! syndare, at Han skal wända dit fängelse och förbarma Sig öfwer dig. 5 Mos. B. 30: 3. Men här torde någon upmärksam fråga: Emedan omvändelsen så ofta tillskrifwes Gudi, at Han och ingen annan, kan, wil eller skal omvända människan; huru kan det då sägas: at alle allestädes skola bättra sig. Apostl. 17: 30. och huru kan Gud, som wet, at ingen omvändelse, eller människans wägar står til hånne selfwan, ändå på flere ställen, än i 5 Mos. B. 30: 2. säga: Om du omvänder dig til HERREN Din Gud: så skal den och den salighet hända dig. Denna omvändelsen, som så ofta i Helga Skriften befaller och yrkas, är intet annat, än et rätt bruk och nytjande af den anbudna och förlänta Gudomeliga nåden och kraften, som människan hafwer nödig til sin omvändelse. Gud den Högste säger på detta sättet och af detta innehåll til syndaren: Omvänd dig, gör bättring och tro på Frälsaren Jesum. Tro då säkert, min wån! at detta icke är någon tom och blott befallning, som endast består i ord, utan det är en sådan befallning och sådana ord, hwarigenom och hwarunder den ewiga kärleken med det samma tilljuder de krafter och styrka, som til en rättskaffans bättring och omvändelse fordras: därför, när HERREN säger: Omvänd dig, bättra dig, o! syndare; så gifwer Han ock tillika hos dem, som fatta och emottaga med andakt och alswar detta ordet, wilja, kraft och förmåga, igenom den Heliga Andan, at i werket sätta, och åtminstone begynna hwad Han fordrar. Kasta dig allenast, min wån! under din Frälsares sötter: Han begynnar ej allenast hos dig omvändelsens saliga werk, som är det första steget på wägen til himmelriket, utan Han hjälper dig ock, at fortfara och fullbordat, så at du kan taga det ena steget efter det andra på omvändelsens wäg, eller på wägen til himmelriket.

Detta, mine wälsignade Åhörare! är det, som jag i många år arbetat på igenom den nåd, som mig af Gudi, min kära Frälsare

fare gifwen är, at intrycka i edra hjertan; men jag tillfår och, at många bekymrade själar, som Guds Ande rördt, under det jag talat för dem, hafwa ofta mött mig i sit hjertas hemliga förtroende med denna frågan: Men kan då en människja intet göra eller bidraga något det ringaste til sin omvändelse: Jag wille gerne vara omvänd; men jag tycker mig ännu intet känna någon särdeles kraft til någon omvändelse? Hwarpå jag gifwit sådana rörda hjertan det swaret: Att om detta är deras upriktiga bekännelse; så må de såkert taga sådant för det första styngtet, som Guds Ande gör i deras själar til omvändelse. Detta hafwa de af HERAN och de äro då redan på vägen til himmelriket; men det säger jag, och har alltid sagt, at omvändelsen är et den stora Gudens nådewerk, hwartil människjan af egen drift och kraft kan intet bidraga. Allt hwad hon kan göra, är, at stå emot och med sin naturliga motvilja hindra Guds Andas nådes werkan; men lastar hon sig under Hans tuktan; så måste hon gifwa tapt, och detta, at underkasta sig sin HERES wilja, bestraffning och wörelse, kommer och ifrån Allmagts hand. Hwad kunde Herons staf sjelf göra til des underfulla fruktbara: Lyste intet härutinnan HERANS dräpeliga Allmagt, at han på en natt grönskades, blomstrades och bar mandel. 4 Mos. B. 17: 12. Så kan och människjan ej göra något til sin omvändelse, utan HERANS nåd och Allmagt måste omfamna hånne, annars blifwer hon aldrig i ewighet omvänd och Gudi til en söt lukt fruktbara; därföre sucka alla benådade och upwakte själar med Jeremia: Omvänd Du mig HERE; så warder jag omvänd. Jer. 31: 18. Men efter då HEREN JESUS är den, som omvänder syndaren; så torde någon bestyrad och eftertänksam själ åter föreställa denna frågan: Om syndaren wid sin omvändelse ingen ring böd eller kan göra? Frålsaren säger ju uti wår Tert: Utan j omvänden eder. Läter icke detta liksom omvändelsen södo i syndarens magt? Jag swarar än en gång, som och tilföre ne sagt är, at syndaren af sig sjelf, af sin egen naturliga drift, hwarken wil eller kan omvända sig, utan måste allenast lida: det är, låta omvända sig. Frålsaren kallar honom, igenom ordet,

ordet, till omvändelse. Han gifwer honom nåd och kraft till omvändelsen. Han uplyser honom, at han kan se sitt hjertas wånart och fördärf; men syndaren kan stå emot denna förekommande och verkande nåden, som kallar honom till Försoningens delaktighet; och det är allt hwad syndaren kan göra: **Stå emot; stå emot NB**, när Frälsaren kommer med sin kallelse och den förekommande nåden: det är, ty wår! i syndarens magt; men aldrig i hans förmåga, at self omvända sig.

Jag wet nog, at detta satt många bekyrrade själar i nog förundran och eftertanke, så at de gjort detta inkast: **Vi wete wäl**, at det dyra och saliga Omvändelses Werket ganiska ofta tillägnas Gud i Helga Skriften; men ock på många ställen tillskrifwes det människan, eller åtminstone befallas hånne, at hon skal omvända sig, såsom i Apostl. G. 17: 30. **Gud förkunnar människan**, at alle allestädes skola bättra sig, och lika så i 5 Mos. 30: 2, 3, samt annorstädes; men denna omvändelsen är intet annat, än et rätt bruk och nytjande af den tilbudna och förlånta nåden, som människan hafwer af nåden till sin omvändelse: saken är så kunda, min wån! **HERren säger: Syndare omvänd dig, och gör bättring**: detta är icke et blott ljud och befallning, utan en sådan tillägelse, hwarigenom Gud äfwen erbjuder den förmåga och kraft, som nödwändigt fordras till omvändelse och bättring: så at när **HERren säger: Omvänd dig, du affällige i Israel!** så säger han tillika: Jag wil gifwa dig den Helige Ande, uti och med hwilkens kraft du skal komma till det, som jag af dig fordrar: lika som det skedde med den döda och redan af förrutnelse luftande Lazaro, hwarom läses i Joh. 11: 43. **Frälsaren sade till honom: Lazare, Kom ut af grafwen**. Hwar och en finner wäl, at Lazarus intet af egen kraft kunde komma utur grafwen, och blifwa lefwande; utan i detta Frälsarens tal och rop, **Kom ut**, låg en sådan Gudomelig kraft och lif, at Lazarus kunde stiga up ifrån de döda.

Så har det sig ock med omvändelsen; så at när **Frälsaren säger i wår Dept: Utan j omvänden eder och warden såsom barn, skolen j icke komma uti himmelriket**; så wil det så

mycket wara: Om j ej wiljen emottaga och använda den Kraft, den nåd och uplysning, som jag uti och igenom ordet, under min Andas werkan, meddelar eder, och sålunda omvänden eder; så skolen j intet komma i himmelriket. Således märkes ju tydeligen hwad en människja kan göra och intet gör til sin omvändelse: hon gör så mycket, när hon intet står emot Frälsarens werkingar och befallningar, at sådana rörelser och förändringar så hos hånne rum, som en sann bättring och omvändelse tilhöra, och således får hon, sedan hon är råtfärdig worden genom tron, uti den dagelga förnyelsen och helgelsen mer och mer kraft, at pröfwa sig sjelf, om hånnes öga, hånnes hand eller hånnes fot är hånne til förargelse, som Frälsaren talar i wår Text; så riswer hon ut det förargeliga ögat, han hugger af den förargeliga handen och foten, det är: hon står emot eller skiljer sig wid det, som är hånne hinderligt på wägen til himmelriket, som uppehåller hånne i omvändelsen: hon årkänner sit elände, hon ångrar sina misgärningar, hon hatar dem, hon bekänner dem med blyghet inför Gud, hon suckar och gråter, hon kämpar och tigger om nåd, hon långtar och beder, at hon måtte blifwa såsom et nådenes barn, så at hon, med en barnslig fruktan och förtroende, måtte få falla sin Gud Fader, sin Frälsare Broder, och den Helige Ande sin Tröstare och Ledare. Wil nu människjan framhärda i motsträfswighet, när HERNEN ropar på hånne, och låter hånne weta, at om hon intet wil blifwa såsom et litet wälartadt barn, ödmjukt, menlöst och förtroligt, så får hon ej komma i himmelriket, det och Frälsaren på et annat ställe i Marci 10. med sin wanliga ed bekräftar, då Han säger: Sannerliga, ho som häist icke undfar Guds rike såsom et barn, han kommer där aldrig in. Men, wil däremot människjan höra Guds röst, och nyttja de förlånta och tilbudna krafter til omvändelsen: wil hon af hjertat ropa af Jer. 31. 18.: Omvänd du mig, HERRE, så warder jag omvänd, eller, som det rättare efter sit egit språks art heter: så låter jag omvända mig, så står aldrig fel, at icke människjan blifwer omvänd, och sålunda kommer på wägen til himmelriket, och annars blifwer det både dig, och mig, min wån! en ewig omögelighet.

Medlen,

Medlen, som HERN brukar til omvändelsen, eller hwarigenom Han förer hånne på wägen til himmelriket, är det uppenbarade ordet, så wäl Lagsens som Evangelii ord. Uti Lagen förehåller Gud människan hånnes barna-skyldigheter: uti Evangelio föreställer Han hånne Sina wälgärningar emot honom. Uti Lagen wisar Gud, hwad han fordrar af oss: uti Evangelio öpnar Han fullkommeligen, hwad Han gjort oss. Uti Lagen fordras wår kärlek til Gud: uti Evangelio prisas Guds kärlek til oss, och är således dessa bägge läror de ordentliga medel, hwarigenom den Ewiga Godheten leder syndare på wägen til himmelriket. HERN har wäl och flera medel och sätt, at bringa själar til omvändelse och in uppå himla-wägen: såsom kors, motgång och bedröfwelse, hwarigenom människans ostyriga hjerta kan bliwa späkt, och lära, at igenom mycken bedröfwelse ingå uti Guds rike; men tiden wil ej tillåta mig, at mera tala i detta wigtiga ämnet, utan endast af hjertat önska:

Med nåd och kraft Du oss reger,
Och oss på lifsens wäg Sjelf för!

**Wälsignade Uhörare, som i dag kommit hit up på detta
HERNS berg, til detta Jacobs Guds hus!**

Sedan jag nu förestått så mycket, som en liten inkränkt stund kunnat tillåta: Wägen til himmelriket; et mål hwartil wi alle böra längta, och en hamn, hwarest wi alle äskunda, at en gång få fasta ankar; och sedan jag wisat hwad saliga medel den kärleks-rike Guden behagat inwätta för människor, hwarmedelst de kunna komma på wägen til himmelriket, får jag och anledning i dag, af det wid denna Walda Kyrka, medelst Huga Wederbörandes tillåtelse, och min samt mina Uhörares öfwerenskommelse, upförda och nu ändteligen färdiggjorda Torn, at äfwen något tala om de yttre och de så kallade lekammelige medel, hwarigenom människor kunna påminnas, at komma på wägen til himmelriket; ty därtill och i den affigt äro Torn wid Kyrkor inwättade, at människor skola ifrån dem, igenom flocko-ljud, kallas til HERNS berg

berg, til Jacobs Guds hus, at komma dit up, och lära HERRANS
vägar, den säkta och välsignade vägen, som leder til himmelriket.

Jag kunde wäl nu hafwa tillfälle, at nu tala om, huru Israe-
literne kallades tillsammans til deras Gudstjenstes hållande igenom
2ne trummeter, sålunda, at när man blåste med dem båda, skulle
hela menigheten församlas; men då teken gafs allenast med en,
infunno sig Höfwidsmännerna. 4 Mos. B. 10: 2, 3, 4.

Jag kunde ock omvända, huru i det 7de Hundrade aratalet torn
och flockor alraförst af de Christna inrättades och antogos, då li-
wäl, hwad torn angår, de i förstone bygdes allenast, såsom spit-
siga pyramider, mera til någon slags prydnad, än nytta, och utan
twiswel, til at skilja de offentelige Gudstjensts husen ifrån andra
enkeltas hus; hålft torn nyttjades ej i de alraäldsta tiderna, at
uti dem hafwa några flockor, och desutom under de stora och om
de Christnas utösta blod wittnade förföljelser, dristade man sig ej
til, at med offenteligt tecken gifwa sina sammankomster til Guds-
tjenst tillänna, utan skedde sådant igenom hemliga bodbärare,
hwarefter, sedan Församlingen kom i lugn, brukades i förstone, at
med slag på trådstockar, på koppar och järn-plåtar, samt med
trompeter gifwa tillänna sammanträdet til Gudstjenst; men alt
detta, med mera, wil jag förbigå, och ej uppehålla med sådana
berättelser, som höra til andra ställen.

Det torde snarare och elsest finnas den ibland eder, som i dag
wäntade af mig någon slags berättelse om de omständigheter, som
under denna härwid Kyrkan skedda Torn-bygnaden förefallit, och
warit för et blindt och ej sit eget bästa seende Folk dels hinderlige,
dels ock af mindre betänksamhet och förledande härflydande: jag
hade wäl skäl til at görat, hålft det intet är mig obekant wåra
tidens mistänksamma sinnen och så kalladt Folks fördomar och prat-
suka tungor, hwilka hafwa sit nöje, at ofta inom et stenkast (tänk
då! hwad mera wid en längre wäg) låta med widrigaste omdö-
mens tillöfningar, rätt och sanning likasom löpa gatulopp imellan
etterfulla tänder; men dig, som sitter här i dag, och wäntar
swar häruppå, gifwer jag Pauli råd til Timotheum: **Förkasta**
däraktig och låfång spöromål, 2 Tim. 2, som icke tjena til up-
byggelse

byggelse, hvarken i lära eller leswerne, at ej förbigå Syrach's välmenta förmaning: **Hwad** dit ämbete icke widkommer, där war icke förweten. **Syr. 3: 24.** Nog af! at alla omständigheter äro dem bekante gjorde, som satte äro til at dömma om ljus och mörker, rätt och orätt, sanning och lögn.

Jag borde, kanske, åsvenwål, och jag kunde ock nämna, at det mer än i 16 månaders tid såg ut med denna Torn-bygnad, såsom i Sinears land, då folket, som bygde det Babyloniska tornet fingo åtskilliga slags tungomål och olika sinnen, men hwad är nödigt nämna om en förbifring, som igenom råttwisans åtgärd blifwit förwandlad til förbättring. **Wi** glömmе bort de mulna dagar, enär wi fått de klara.

Kunde missförstånd och oenighet upkomma, då werlden ännu war i sin späda ste ålder, då ännu ej så mycken list, intriguer, falskhet, lögn och förtal war kommit i gång, då ännu ej hördes af mer, än en enda uprorsmakare, nämligen Cain, hwilken ock Gud därför teknade; ja, då ännu inga särdeles utmärkta förförare eller Advocater, jag hade så när sagt Skadvocater, sådana, menar jag, som wilja rikta sig af folks blindhet och dårskap, Eitlighet och ofunnighet, hastighet och obetänksamhet, när ännu, säger jag, sådana iglar ej wisat sig på denna werldens skado-plan, hwad är då, at undra på, om eldfångda sinnen kunna i wära af bitterhets-gnistror lysande tider, snart nog få olja til sin arghets-eld.

Hwarest hwete wärer, där trifs ock ogräset. Hwarest rätta Zions barn finnas, där träffas ock Belials män, och ordsaken där til uptäcker Frålsaren i **Matth. 24.** Efter det onskan får öfwerhanden, warder kärleken i mångom förkolnad. Och si det, min wän, är ordsaken til split och trätor; kanske, jag borde sagt processer.

Har det dels varit, eller skal det ock dels blifwa, som wi se af wår **Aftonsångs-Text**, en stor strid i himmelen, det är i Guds stridande Kyrka och Församling här på jorden: så är ej, at tänka, det den gamle ormen, den där heter **Satanas**, och bedrager hela werlden, så hastigt bortglömmet sin orma slinger-konst; men hwad wil jag wäl här om mera tala: det hörer ej til mit ändamål, utan
 det

det är och blifwer alltid min troinnerliga önskan: **Gud förtramppe Satan under våra fötter snarligen!**

Nog kunde och någon tänka, at jag hade likaså wäl ymnogaste anledning af wår uplåsta Text, som största ordsak af tråto-sjaka människors förhållande under Torn-bygnaden, til at tala om förargelse, och at jag borde påminna, hwad grufweligt straff de samta öfwer sig, som åstadkomma förargelser, då Grålsaren öfwer sådana ropar **we och förbannelse**; men, som jag flera gånger i detta målet wisat mig skyldig både wisa och owisa all lärdom, tuktan och förmaning; ty wil jag denna gången det och förbigå, under hjertelig önskan:

Ömhwänd, Jesu, deras hop,

Som sänkte äro i syndsens grop!

Nog därföre här om. Min wälmening at befordre HERRans ära, och Walda Församlings bästa, har nu wunnit sin önskelige och af mig påsyftade fullbordan, twärt emot illskans list och försåt: nog af! at såsom jag med trygghet kunnat säga med Esaiä: **Min sak är HERRans**; Esa. 49: 4. så kan jag och med glädje samna Salomons ord i Ordsp. B. 16: 9. **HERRen allena gifwer**, at det framgår. Så sagt och så skedt; därföre inwiger och helgar jag i dag HERRanom Walda Kyrkos nya Klocko-Torn, och det uti **Guds Faderns, Guds Sons och Gud den helige Andas dyra och wåsignada Namn!**

Men innan jag slutar och går ned af detta helga rummet och detta HERRans berg; så tillåten mig, at få göra först en bön til Gud, och sedan en bön til eder, och däruppå först en tacksågelse til Gud, och sedan en tacksågelse til eder.

Til Gud är detta innehållet af min bön, at Han, som sjelf är Templets HERR, wille bewara detta Sit Hus, med hela des äldre och nyare bygnad ifrån all wåda och skada. Gud låte både Kyrka och Torn, altsammans stå orubbat för eld och fiende-hand, in til des de, som ligga här omkring i sina grifter, komma, at stå up, til at få skada det nya Jerusalems Tempel i ewigheten.

HERRen låte ingen gå in igenom det nya Tornets dörr och ej eller därigenom utgå, utan nåd och wålsignelse! Gud gör, at de
wälfre

wakre flockor, som nu göra tjenst i det nya Tornet, aldrig så fångt måtte röras, så at de skulle kalla människor til Guds hus, hwars hjertan äro endast, som en ljudande malm, och en klingrande bjelra, utan lif! Gud låte de bänkar, som jag i Tornet lätit tilreda, blifwa såsom fruktsamma åkrar, hwarifrån HERren må hämta många mogna ar och kärswar! Önsker därföre Jerusalems lycko, frid ware inom dina murar!

Den böa jag sedan wil göra til eder, wärde Åhörare! är af samma innehåll, som den wälmenta skrift jag lätit sätta öfwer torn-dörren, för eder och edra barn, at läsa til en ständig äminnelse.

När i sen tornet med sin lilla spir och prydnad lifsom med et finger peka up åt himmelen; så påminnen eder, at med edra hjertan och sinnen gå til Himmelen, och tänken alltid däruppå, at denna dagen, då det nya Tornets Inwignings-dag infallit, är eder förkunnat denna himmelska sanningen: Utan i omvänden eder och warden såsom barn, skolen i icke komma i himmelriket. När i hören flockorna ringa om Sön- och Helgedagar: så kommen ihog det gamla ursprunget til zne gångers ringning, at då det ringer första gång; så kallar Gud Fader: när det ringer andra gång; så kallar Guds Son: och när det ringer tredje gång; så kallar Gud den Helge Ande. När ock flockorna bebåda något af edra wänners dödsfall; så glömmen ej, at de ock skola en gång göra eder samma sista ärebewisning. När i gån in igenom torn-dörren; så tänken uppå, at i gån så wäl igenom den, som igenom de andra dörrarna, in uti HERrens hus, til at tala med eder Gud, och höra hwad Gud talar igenom edar Lärare. Gån så in, at i måtte gå ut med wälsignelse. Ach! om i så tänkter hwar gång i gån hit in. Kanste, min Gud, det är sista gånger jag nu kommit hit in: HERre! låt mig därföre så gå in uti Dit hus här på jorden, at jag måtte få en gång ingå uti Dit hus i himmelen.

Kommen ihog, at en gång skal ske, det detta Tornets murar, ehuru store och starke de äro, skola likwål falla neder; beware eder Gud för, at då behöfwa sucka: I berg och stenar faller öfwer oss och styler oss för Hans wrede, som siter på stolen.

Jag

Jag bör ock ej sluta, för än jag af hjertat tackat min Gud, som haft Sin nådeshand öfwer både eder och mig, under den tid Torn-arbetetet påstådt. I weten sselfve, at under en så öfwen-tyrlig bygnad och grofwa stenars handterande, har ingen man fått så nycken skada, som til en enda finger. I hafwen således handgripeliga prof, at den Israel bewarar är hwarcken sömrig eller trött. Loftwad ware Gud för sin godhet både nu och i ewighet. Jag tackar Dig Gud! som styrkt mig under mina bekymmersa ma och många trötta stunder, som uppehållit mit tålmod och gifwit mig wilja, at fullborda detta arbetet til Din åra. Jag tackar Dig ock Gud, som under denna Torn-bygnad lärdt mig kunna werlden, des ondskan, fallshet och frokivågar; huru bögelige och snare människor äro, at i sin blindhet snarare med sin kostnad köpa sig offer til dem, som wilja måtta sig med deras skada, än vara tacksamme emot den, som wil offra möda och bekymmer för deras wälfärd och bästa. Jag har lärdt, at se ondskan i sina mörka gömmor, på det jag må kunna hädanefter angripa hånne i sina förskantsingar.

Jag tackar Dig ock, min grundgode Gud, som styrkt de rättsinte i det goda, bewarat de enfaldige ifrån förförelse och krossat ogräset i sin wårt.

Jag må ock sluteilgen tacka eder, mine Åhörare, som med glädje upfylt edra skyldigheter wid HERans hus. Edra billige och råtmätige utgifter och edar nögdas möda för HERans hus, komme öfwer eder tillbaka med mångdubbel ränta! men hwad skulle, HERe! Din tjenare mera tala? Hwad skulle han nu mera göra? Gud wår Gud wälsigne oss! Gud wälsigne oss! och alt folket säge: Amen!

www.books2ebooks.eu